

המרד על סיפונה של א.ק. "בת-שבע"

מאת גיורא מנור

בשבוע שעבר קיבלו מרבית רקדניה של להקת "בת-שבע" מכתבים ובהם מודיעים להם, כי "רואים אותם כמתפטרים", ובמקביל הופיעה בעיתונות מודעה על ביטול הופעותיה של הלהקה בטרם תצא לחופשתה השנתית.

הסכסוך פרץ, לכאורה, כאשר היה על הרקדנים להופיע בערייבדה שונות במסגרת הפסטיבאל הישראלי. התנאים הטכניים של הבמה ביב"דס"חנה לא נראו לרקדנים כ"תנאים המאפשרים הופעה על רמה גבוהה. על כן סירבו מרביתם להופיע, ולא יצאו כלל למקום ההופעה. לאמיתו של דבר אני סבור, שאין סכסוך זה אלא ביטוי ליחסים לא טובים בין השוררים בלהקה זה זמן רב, והוויכוח על גודל הבימה, מראות בחדי-ההלבשה ושאר פרטים, אינו אלא ביטוי למורת-רוח עמוקה הרבה יותר.

מהו שורש הרע?

נראה לי שמה שמציק לאנשי הלהקה (ולנהלתה) היא בעיית ההזדקקות, מה שמכונה בלשון הצבאית גאוות-היחידה. להקה אמנותית יכולה להתקיים, להתקדם ולפרוח, בידי שני תנאים: אמונה בלתי-מעורערת במנהיגות הנהלה האמנותית ובאישיותו של מי שעומד בראשה, שיצירתו היא המקנה טעם וכיוון ללהקה כולה — או הרגשת שותפות ושייכות לגוף האמנותי.

לצערי שני תנאים אלה אינם קיימים כרגע ב"בת-שבע", וכידיד ותיק של הלהקה צר לי על כך באמת

מצד שני, לו יצאו הרקדנים להופעה והיו מודעים ב"במקום כי אין הם מסוגלים לבצע את התוכנית על במה כה גרועה — היה הדבר שונה לחלוטין מאי-התייחסות לנסיעה להופעה, ללא בדיקה מצידם של התנאים במקום.

רק בני-יורק?

הנהלה טוענת שעל הלהקה להופיע לא רק בני-יורק, בברלין או

בתל-אביב, אלא גם בשדרות או בפריס-חנה. זה נימוק רציני. אלא שאי אפשר לדאוג לכך, שגם במקומות "קטנים" אלה יופיעו כל "כוכבי" הלהקה, ולא ישאירו את החלוציות לאחרים. האצילות מחייבת. היא מחייבת בראש-הראשונה את אלה ה"עומדים בשורה הראשונה. ברור, שכל הופעה במקומות שאין במות"חם משופרות היא בבחינת פשרה. אלא שפשרה זו הכרחית להרחבת חוג הקהל הבא לחזות בבאלט מודרני. ותוכנית הופעה כזו צריכה להיות מותאמת לתנאים. יש בעולם להקות ידועות שיש להם תוכניות מיוחדות המותאמות אפילו להופעה באולמות בתי-ספר או חצרות בתוך חות. מדוע אין ל"בת-שבע" תוכנית מוכנה מסוג זה? אולי תוכנית המלוות הסברים. כדוגמת ה"הנהגה" "Lecture-Demonstration". הנהגה באמריקה?

אין ספק, שמשמעת היא תנאי הכרחי לקיומה של להקה. הדרך הטובה ביותר להשיג אותה אינה הדרך הצבאית של עונשים ואיומים, אלא של שיתוף בניגוי המבצעים בתכנון ובהחלטות, של הידברות לא בשעת משבר או משא-ומתן על חוזה עבודה בלבד, אלא כתהליך קבוע, כמעצמי פרופלטי, כדרך עבודה.

אני מקווה, שעבודתה של "בת-שבע" תימשך אחרי ההופעה השנתית תוך אווירה טובה יותר, ושי מרבית הרקדנים יחזרו ללהקה. אחד דים מהם שמחו והתפתחו לאחרונה מאוד, ואסור, "לתת להם ללכת" ולהתחיל כאילו מחדש, עם רקדנים אחרים.

פני שנאמר לי, נחושה החלטת הנהלת הלהקה לחזור לעבודה תקינה. אני מקווה שההגיון ישלוט בי רגשות משני הצדדים והרקדנים יבינו, שמלחמה מקצועית היא דבר חשוב ביותר — ודומני שרק לאחר רונה הם הגיעו למסקנה שללא תמיכת ההסתדרות אין מלחמה זו אפ"ר שרית — אולם עליהם להיזהר מלהעמיד את עצמם במצב של "נא-שמים" — על-ידי תגובה בלתי-שקויה להו כמו אי-התייחסות להופעה.

ואני מקווה, לטובתה של הלהקה האהובה על כולנו, שההנהלה תנצל את החופש השנתי להרגעת הרוחות ומציאת פתרונות אשר יבססו את יחסי הרקדנים עם הנהלתם על יתר הידברות ורונ ואמון הדדי, וה"מרד על סיפון בת-שבע" יסתיים ללא "עריפת ראשים".

מרד הרקדנים על סיפונה של "בת-שבע"

(בתמונה: רינה שינפלד ויאיר רודי ב"אל תוך המבוכ")

30 שנה
על המשמר

1/8/73